

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/7/2022
Identifikačné číslo spisu:	1112223241
Dátum vydania rozhodnutia:	18.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1112223241.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Gabriely Mederovej v spore žalobcu: MACKONTROL engineering, s. r. o., so sídlom Ondavská 13935/32, 080 05 Prešov - Solivar, IČO: 44 325 461, zast. JUDr. Peter Čurilla, advokát, so sídlom Hlavná 11, 080 01 Prešov, proti žalovanému: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, zast. JUDr. Felix Neupauer, advokát, so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, o zaplatenie 32 939,59 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 32Cb/133/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. septembra 2020, č. k. 1Cob/93/2019-204, takto

rozhodol:

I. Dovolanie odmieta.

II. Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 24. septembra 2020, č. k. 1Cob/93/2019-204, potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) z 28. júna 2018, č. k. 32Cb/133/2012-160 a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %. Súd prvej inštancie potvrdzovaným rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %, o ktorých výške rozhodne vyšší súdny úradník uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku konštatoval správnosť rozsudku súdu prvej inštancie a stotožnil sa s jeho odôvodnením. Pôvodný žalobca spoločnosť ULTRA PREŠOV, s.r.o., so sídlom Prostějovská 41, 080 01 Prešov, IČO: 36 663 174, sa podanou žalobou domáhala zaplatenia sumy vo výške 32 939,59 eur s príslušenstvom titulom plnenia z poistnej zmluvy. Uznesením Okresného súdu Bratislava I z 24. novembra 2015, č. k. 32Cb/133/2012-88, súd prvej inštancie pripustil, aby z konania na strane navrhovateľa vystúpil pôvodný žalobca a aby na jeho miesto do konania vstúpila spoločnosť MACKONTROL engineering, s. r. o., so sídlom Ondavská 13935/32, 080 05 Prešov - Solivar, IČO: 44 325 461.

2.1. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania ustálil, že pôvodný žalobca so žalovaným uzatvoril poisťnú zmluvu č. 6807077356/6500003120 pre poistenie strojov a strojných zariadení elektroniky. Pôvodný žalobca na základe kúpnej zmluvy zo dňa 28. júla 2009 nadobudol od spoločnosti EUROPATRANSPORT, s.r.o. ako predávajúceho samostaviteľný žeriav typu PAFLO G 30-3,0 t za vzájomne dohodnutú cenu vo výške 90 825,- eur a dňa 30. septembra 2009 uzatvoril pôvodný žalobca ako poistenec so žalovaným poisťnú zmluvu č. 6807077356/6500003120 pre poistenie strojov a strojných zariadení elektroniky, ktorou došlo k poisteniu samostaviteľného žeriavu typu PAFLO G 30-3,0 t. Dňa 23. septembra 2010 v čase okolo 09:00 hod na P. sa pracovník pôvodného žalobcu D. H. snažil rozložiť žeriav do prevádzkovej plochy, a to tak, že na podvozku žeriava bolo umiestnených šesť kusov vyvažovacích závaží, pričom diaľkovým ovládačom vysunul ramená na nosnom pilieri pod uhlom 45°, následne zdvihol hlavný nosný pilier, pričom bez doplnenia protizávaže na plnú predpísanú hmotnosť otvoril aj druhú časť výložníka a taktiež v rozpore s technologickým postupom montáže presunul tzv. mačku s hákom po výložníku smerom dopredu, na čo žeriav následne stratil stabilitu a zrútil sa. Žeriav dopadol prednou časťou zdvíhacím ramenom na zem, následkom čoho došlo k poškodeniu tam umiestnenej odvodňovacej armatúry na plynovom potrubí a k úniku plynu. Spoločnosť EUROPATRANSPORT, s.r.o. fakturovala pôvodnému žalobcovi práce spojené s opravou žeriavu faktúrou č. FV 0220100031 z 14. októbra 2010, splatnou dňa 19. októbra 2020 na sumu vo výške 24 487,- eur a faktúrou č. FV 0220100032 z 14. októbra 2020, splatnou dňa 19. októbra 2020, fakturovala pôvodnému žalobcovi prepravu žeriava z Prešova do Gattico a späť v úhrnnej výške 6 000,- eur. Dodávateľ U. I., ul. K., faktúrou zo dňa 20. októbra 2010, splatnou dňa 3. novembra 2010 fakturoval pôvodnému žalobcovi za použitie stroja TATRA 815 AD 28 a TATRA 815 V-HR v súvislosti s likvidáciou škôd vzniknutých pádom žeriava náklady vo výške 1 029,35 eur. Spoločnosť EL - TRANS Prešov, s.r.o., faktúrou č. 2010079 zo dňa 19. októbra 2010, splatnou dňa 2. novembra 2010, fakturovala pôvodnému žalobcovi práce vykonané pri padnutom žeriave v úhrnnej výške 1 030,54 eur. Spoločnosť SPP - distribúcia, a.s., Bratislava, faktúrou č. 9000099330 z 10. novembra 2010, splatnou dňa 24. novembra 2010, fakturovala pôvodnému žalobcovi škody spojené s pádom žeriava na úhrnnú výšku 10 200,67 eur.

2.2. Žalovaný predmetnú haváriu vežového žeriavu šetril ako škodovú udalosť pod č. PÚ8010859229 a pôvodnému žalobcovi odmietol poskytnúť poisťné plnenie z dôvodu, že pracovník pôvodného žalobcu D. H. vykonával vztyčovanie žeriavu po prvýkrát, nebol v danej činnosti skúsený a dopustil sa hrubej nedbanlivosti, s čím všeobecné poisťné podmienky spájajú výluk z poistenia. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na čl. 2 ods. 1 všeobecných poisťných podmienok ZČSZ, v zmysle ktorého poisťovňa nie je povinná plniť, ak boli škody alebo chyby zapríčinené hrubou nedbanlivosťou poisteného.

2.3. Podľa súdu prvej inštancie hrubá nedbanlivosť je možné definovať ako zanedbanie nutnej opatrnosti a obozretnosti, porušenie právnych predpisov alebo zmluvne prevzatých povinností, ktorých dôsledkom bol vznik škody. V rímskom práve sa hrubou nedbanlivosťou rozumela „neopatrnosť až nepochopiteľná“, kedy niekto urobí to, čo by iný neurobil. Porušenie všetkej opatrnosti je tak flagrantné, až sa ponúka vysvetlenie, že ten čo škodu spôsobil, ju chcel spôsobiť, že teda nechal nedbalo, ale so zlým úmyslom. Hrubú nedbanlivosť je možné považovať za nedbanlivosť najvyššej intenzity a za takú nedbanlivosť, ktorá svedčí o ľahkomyselnom prístupe škodcu k plneniu svojich povinností, kedy je zanedbaná požiadavka náležitej opatrnosti. Súd prvej inštancie uzavrel, že zamestnanec pôvodného žalobcu D. H. sa dopustil konania, ktoré je možné považovať za hrubú nedbanlivosť z dôvodu, že D. H. bol na prácu so žeriavom školený, bol držiteľom potrebného osvedčenia, a preto mal vedieť vztyčiť predmetný žeriav a mal si byť vedomý, že ak nebude dodržaný postup vztyčovania žeriavu, dôjde k porušeniu zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci s tým, že neobstojí tvrdenie žalobcu, že D. H. vztyčoval žeriav po prvý raz. To, že činnosť vztyčovania žeriavu vykonával po prvýkrát, a teda nebol v danej činnosti skúsený podľa súdu prvej inštancie len potvrdzuje existenciu hrubej nedbanlivosti s tým, že na konanie zamestnanca D. H. sa vzťahuje čl. 2 bod 1 písm. e/ Riziká vylúčené z poistenia Všeobecné poisťné podmienky zvláštna časť - Poistenie strojov a zariadení (VPP 650). Žalovaný podľa súdu prvej inštancie preto postupoval správne, keď neposkytol poisťné plnenie.

2.4. Odvolací súd na odvolacie dôvody vymedzené žalobcom v odvolaní uviedol, že nevykonanie výsluchu svedka Ing. N. C. súd prvej inštancie v rozsudku skutočne neodôvodnil, avšak nevykonanie tohto dôkazu súdom prvej inštancie bolo v súlade s § 185 ods. 1 a § 197 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“) a nemalo za následok vecnú

nesprávnosť rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej. Procesný návrh žalobcu na výsluch Ing. N. C., ktorý vypracoval znalecký posudok pre účely trestného konania, nebol súčasťou žaloby a nebol ani obsahom podania právneho zástupcu žalobcu zo dňa 27. decembra 2016. Zo zápisnice z pojednávania pred súdom prvej inštancie zo dňa 6. marca 2017 je zrejmé, že právny zástupca žalobcu trval len na výsluchu svedkov W. S., D. H. a U. Y. Návrh žalobcu na doplnenie dokazovania výsluchom svedka Ing. N. C. bol obsiahnutý až v podaní zo dňa 7. júla 2017, avšak žalobca postupom podľa § 197 C. s. p. neoznačil adresu svedka, pričom len uviedol, že v prípade, ak tento svedok uspokojivo nezodpovie otázku vzniku, priebehu a následkov poistnej udalosti žalobca žiada, aby bolo vykonané znalecké dokazovanie. Odvolací súd sa oboznámil s obsahom znaleckého posudku č. 4/2010 vypracovaného Ing. N. C., znalcom z odboru bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci - odvetvie strojárstvo, vrátane jeho príloh a konštatoval, že predmetný znalecký posudok dáva jednoznačné odpovede na všetky otázky majúce podstatný význam pre rozhodnutie súdu, vrátane otázok naznačených v procesnom návrhu žalobcu, v dôsledku čoho, nie je podľa odvolacieho súdu výsluch Ing. N. C. ako svedka potrebný. Obsahom návrhu žalobcu na výsluch Ing. N. C. neboli žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by mali byť jeho výsluchom preukázané navyše oproti záverom ním vypracovaného znaleckého posudku v trestnom konaní. Odvolací súd doplnil, že žalobca netrval na výsluchu Ing. N. C. ani na následnom pojednávaní konanom dňa 4. júna 2018 po zrealizovaní výsluchov svedkov W. S., D. H. a U. Y. a netrval ani na vykonaní znaleckého dokazovania.

2.5. Odvolací súd vyhodnotil ako skutkovo a právne irelevantnú aj odvoláciu argumentáciu žalobcu týkajúcu sa nepredloženia všeobecných poistných podmienok právnomu predchodcovi žalobcu spoločne s poistnou zmluvou. Žalobca uvedenú námietku prvýkrát uviedol až na pojednávaní konanom pred súdom prvej inštancie dňa 4. júna 2018, pričom pravdivosť tvrdenia žalobcu vyvracia obsah samotnej poistnej zmluvy, v ktorej je vyslovene uvedené, že neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy sú Všeobecné poistné podmienky - všeobecná a zvláštna časť, ako aj obsah samotnej žaloby zo dňa 12. decembra 2011, v ktorej žalobca sám na viacerých miestach na poistné podmienky odkazuje.

2.6. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazoval na „neskúsenosť“ zodpovedných pracovníkov právneho predchodcu žalobcu pri vztyčovaní žeriavu, odvolací súd uviedol, že pod tento pojem nemožno podradiť nedodržanie predpísaného technologického postupu, na ktorý bol zodpovedný pracovník vyškolený. Práve neskúsenosť a vztyčovanie žeriavu po prvýkrát vyžaduje zvýšenú koncentráciu a striktné dodržanie predpísaného technologického postupu. Odvolací súd k hrubej nedbanlivosti poukázal aj na odpovede vyplývajúce zo znaleckého posudku č. 4/2010, vypracovaného pre účely trestného konania a predstavujúceho v tomto konaní listinný dôkaz. V predmetnom znaleckom posudku je pri odpovedi na otázku 1/ popísaný technologický postup montáže - vztyčovania žeriavu do pracovnej polohy vyplývajúci z dokumentov, v odpovedi na otázku 2/ je popísaný zodpovedným pracovníkom poisteného zvolený technologický postup a konštatované jeho nedodržanie, resp. faktický postup zodpovedného pracovníka poisteného v rozpore s technologickým postupom montáže, v odpovedi 6/ je v príčinnej súvislosti so vznikom havárie jednoznačne konštatované porušenie § 12 ods. 2 písm. a/ a c/ zákona č. 124/2006 Z. z. vyškoleným pracovníkom poisteného s tým, že v odpovedi na otázku 7/ je v prípade vyškoleného pracovníka poisteného vykonávajúceho vztyčovanie žeriavu a konajúceho v rozpore s technologickým postupom montáže konštatované porušenie povinnosti vyplývajúcej z jeho zamestnania v nadväznosti na citované ustanovenia zákona č. 124/2006 Z. z. V odpovedi na otázku 9/ je v znaleckom posudku uvedené, že v technologickom postupe montáže od výrobcu je zvýraznene uvedené, že nie je možné otvoriť rameno viac oproti pozícii v schéme, pokiaľ protizávažie nie je kompletne. Nedostatočná skúsenosť mohla viesť k podceneniu nebezpečenstva vyplývajúceho z porušenia technologického postupu montáže. Zo znaleckého posudku podľa odvolacieho súdu nevyplýva, že by nedostatočná skúsenosť mala byť ospravedlniteľným dôvodom na nedodržanie predpísaného technologického postupu, na ktorý bol pracovník poisteného vykonávajúci vztyčovanie žeriavu preukázateľne vyškolený. Odvolací súd na záver tiež uviedol, že žalobca žiadnym spôsobom nerozporoval okolnosti vzniku škodovej udalosti popísané v znaleckom posudku č. 4/2010 a vyplývajúce z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Dovolaciemu súdu navrhuje rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žalobca v dovolaní poukázal na dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C. s. p.

4. Pre vymedzenie dovolacích dôvodov žalobca uviedol, že mu bolo znemožnené vykonať dokazovanie na posúdenie odbornej otázky, ktorá mala spočívať v odbornom posúdení postupu zodpovedného pracovníka právneho predchodcu žalobcu. Žalobca poukázal na ust. § 207 C. s. p., v zmysle ktorého je na posúdenie odborných otázok potrebné vykonať znalecké dokazovanie. Odvolací súd sám uviedol, že v prípade znaleckého posudku, na ktorý sa odvolával, ide len o listinný dôkaz, ktorý nemožno považovať za samotné znalecké dokazovanie. Žalobcovi bolo súdom prvej inštancie znemožnené vykonať výsluch Ing. N. C. ako svedka na ozrejmienie záverov jeho posudku. Žalobca poukázal na svoje podanie z 7. júla 2017 a na povinnosť súdu svedka predvolať z adresy evidovanej v registri obyvateľov Slovenskej republiky. Adresa svedka mala byť súdu známa aj zo samotného znaleckého posudku a obsahu pripojeného spisu Obvodného oddelenia Policajného zboru Prešov - Sever. Žalobca sa v podaní z 7. júla 2017 domáhal vyžiadania a pripojenia spisu Obvodného oddelenia Policajného zboru Prešov a vykonania znaleckého dokazovania na posúdenie otázok vzniku, priebehu, ako aj následkov poistnej udalosti (po vykonaní výsluchu Ing. C.).

4.1. Dovolať ďalej poukázal na ust. § 788 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom do 28. septembra 2009 (ďalej len „Občiansky zákonník“), podľa ktorého sú súčasťou poistnej zmluvy všeobecné poistné podmienky poistiteľa (poistné podmienky), na ktoré sa poistná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poistiteľom zmluvu uzavrel, oznámené. Všeobecné poistné podmienky neboli pripojené k zmluve a žalovaný ani nepreukázal, že by boli žalobcovi oznámené. Podľa žalobcu nepostačuje v texte zmluvy drobnými písmenkami napísané, že „neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy sú Všeobecné poistné podmienky - všeobecná a zvláštna časť“. Skutočnosť, že poistné podmienky boli poistníkovi odovzdané alebo oznámené musí preukázať poisťovateľ. Tieto skutočnosti podľa žalobcu vyplývajú z výkladu Občianskeho zákonníka a z ustálenej rozhodovacej praxe, od ktorej sa mal súd odkloniť. Týmito skutočnosťami sa súd prvej inštancie nezaoberal, v tejto časti je jeho rozhodnutie nezrozumiteľné a nepreskúmateľné. Odvolací súd sa s týmto vysporiadal len odkazom na moment vzniesenia tejto námietky zo strany žalobcu a poukazujúc na obsah poistnej zmluvy. Podľa žalobcu ani nie je zrejmé, či v čase uzavretia poistnej zmluvy tieto všeobecné poistné podmienky vôbec existovali. Uvedené skutočnosti neboli ani žiadnou zo strán rozporované. Žalobcovi bolo zo strany žalovaného doručené spolu s podaním o odmietnutí plnenia z poistnej zmluvy predložené len tlačivo s názvom „poistenie strojov a strojových zariadení“. Vo vzťahu k záveru odvolacieho súdu, že žalobca poukazoval na znenie všeobecných poistných podmienok už v samotnej žalobe, preto o existencii všeobecných poistných podmienok musel vedieť, dovolať uviedol, že uvedené nepreukazuje, že všeobecné poistné podmienky boli súčasťou poistnej zmluvy.

4.2. Dovolať ďalej poukázal na dôvody vymedzené v jeho odvolaní zo dňa 3. júla 2018. V súvislosti s odkazom na dôvody odvolania dovolať uviedol, že sa nemožno stotožniť ani s právnym názorom odvolacieho súdu vo vzťahu k otázke výkladu pojmu „hrubej nedbanlivosti“.

5. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

6. Na základe oznámenia JUDr. Andrey Sedlačkovej o skutočnostiach, pre ktoré by mohla byť vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 3Obdo/7/2022 (rozhodovali na Krajskom súde Bratislava vo veci pod sp. zn. 1Cob/93/2019), predseda najvyššieho súdu uznesením z 15. februára 2022, sp. zn. 3Obdo/7/2022, podľa § 49 ods. 2 a § 50 ods. 2 C. s. p. rozhodol, že JUDr. Andrea Sedlačková je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci a v zmysle Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2022 rozhodne vec vedenú na najvyššom súde pod sp. zn. 3Obdo/7/2022 senát po doplnení o zastupujúceho člena zastupujúceho senátu JUDr. Gabrielu Mederovú.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Primárnou dovolacou námietkou zakladajúcou podľa dovolať vada zmätočnosti v zmysle § 420

písm. f/ C. s. p. je nevykonanie dokazovania navrhovaného žalobcom na posúdenie odbornej otázky postupu zodpovedného pracovníka právneho predchodcu žalobcu pri vztyčovaní žeriatu. Žalobca v tomto smere namieta nevykonanie výsluchu Ing. N. C. navrhovaného žalobcom, ktorý vypracoval znalecký posudok číslo 4/2010 pre účely trestného konania a následné nenariadenie znaleckého dokazovania súdom prvej inštancie.

9. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca k žalobe pripojil vo fotokópii aj znalecký posudok č. 4/2010 vypracovaný Ing. N. C. (č. l. 31 a nasl.), pričom sám žalobca na závery predloženého znaleckého posudku v žalobe poukazyval. Obsahom žaloby nebol žiaden návrh žalobcu na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov alebo nariadením znaleckého dokazovania. Žalobca následne v podaní z 27. decembra 2016 navrhol vykonanie dokazovania výsluchom žalobcu, výsluchom svedkov W. S., D. H. a U. Y., vyžiadaním a oboznámením sa s obsahom spisového materiálu Obvodného oddelenia PZ Prešov - Sever, ČVS: ORP-2039/SE-PO-2010 a listinnými dôkazmi špecifikovanými v žalobe. Na pojednávaní vykonanom pred súdom prvej inštancie dňa 6. marca 2017 žalobca uviedol, že trvá na výsluchu svedkov W. S., D. H. a U. Y., na výsluchu konateľa právneho predchodcu žalobcu a na pripojení vyšetrovacieho spisu. Vykonanie iných dôkazov žalobca nenavrhol. Následne až v podaní zo dňa 7. júla 2017, ktorým mal žalobca špecifikovať otázky pre svedkov, ktorých výsluch súd prvej inštancie zabezpečoval prostredníctvom dožiadania Okresného súdu Prešov, žalobca navrhol vykonanie výsluchu Ing. N. C. a v prípade, ak jeho výsluch nebude postačujúci pre zodpovedanie otázok ohľadom poistnej udalosti, žalobca uviedol, že bude žiadať vykonanie znaleckého dokazovania. Na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 4. júna 2018, ktoré sa uskutočnilo po výsluchoch svedkov uskutočnených dožiadaním Okresného súdu Prešov, žalobca nenavrhol doplnenie dokazovania. Na uvedenom pojednávaní bolo súdom prvej inštancie vyhlásené dokazovanie za skončené a bol sporovým stranám daný priestor na prednesenie záverečných rečí.

10. Súd prvej inštancie sa s nevykonaním výsluchu Ing. N. C. v odôvodnení rozsudku nevysporiadal. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku k nevykonaniu dokazovania navrhovaného žalobcom uviedol, že návrh na výsluch svedka Ing. N. C. bol obsiahnutý až v podaní žalobcu z 7. júla 2017. Následne odvolací súd poukázal na závery znaleckého posudku č. 4/2010 vypracovaného Ing. N. C., ktorý podľa odvolacieho súdu dáva jednoznačné odpovede na všetky podstatné otázky, v dôsledku čoho, navrhovaný výsluch svedka Ing. N. C. ani nebol potrebný. Žalobca ani na poslednom pojednávaní dňa 4. júna 2018 netrval na výsluchu Ing. N. C. a ani na doplnení dokazovania vykonaním znaleckého dokazovania.

11. Je procesnou zodpovednosťou sporových strán riadne a včas uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, medzi ktoré patria aj návrhy na vykonanie dôkazov. Súd prvej inštancie žalobcovi umožnil navrhovanie dôkazov, na návrh žalobcu bol vykonaný výsluch svedkov prostredníctvom dožiadania Okresného súdu Prešov, ktorých termín bol žalobcovi oznámený a na ktorých bol prítomný i právny zástupca žalobcu. Rovnako súd prvej inštancie na návrh žalobcu zabezpečil i zapožičanie vyšetrovacieho spisu Obvodného oddelenia PZ Prešov - Sever, č. ORP-2039/SE-PO-2010, ktorého súčasťou je originálne vyhotovenie znaleckého posudku č. 4/2010 vypracovaného Ing. N. C.. Pokiaľ následne už žalobca na vykonaní výsluchu Ing. N. C. a ani na vykonaní znaleckého dokazovania netrval, pričom súd prvej inštancie žalobcovi možnosť vyjadriť sa k veci a navrhovať dôkazy žiadnym spôsobom neuprel, je dovolacia argumentácia žalobcu v tejto časti nedôvodná. Žalobca v dovolaní ani neuviedol, akým spôsobom by vykonanie výsluchu Ing. N. C., ktorý vypracoval znalecký posudok č. 4/2010, v ktorom už poskytol odpovede na otázky podstatné pre vznik poistnej udalosti, mohlo prispieť k rozdielnemu rozhodnutiu súdu v tejto veci.

12. Vo vzťahu k nevysporiadaniu sa súdu prvej inštancie s návrhom žalobcu na vykonanie výsluchu Ing. N. C., je najvyšší súd toho názoru, že vzhľadom na to, že žalobca na pojednávaní dňa 4. júna 2018 už netrval na doplnení dokazovania a nepovažoval za potrebné nič ďalšie k veci uviesť, pričom na nevykonanie dokazovania nepoukázal ani vo svojej záverečnej reči, súd prvej inštancie mal dôvodne za to, že s uvedeným návrhom žalobcu na vykonanie dokazovania sa nie je potrebné osobitne v odôvodnení rozsudku vysporiadať. Následne odvolací súd v reakcii na odvolacie námietky žalobcu uviedol, že

žalobca na tomto svojom návrhu netrval a znalecký posudok č. 4/2010 predložený do konania obsahuje všetky odpovede potrebné pre zodpovedanie otázok ohľadom poistnej udalosti.

13. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Podľa najvyššieho súdu nie je možné za nesprávny procesný postup súdu považovať postup súdu prvej inštancie (ktorého správnosť bola následne potvrdená rozsudkom odvolacieho súdu), ktorý nevykoná dôkaz v priebehu konania navrhovaný žalobcom, na ktorom však už žalobca po vykonaní iných dôkazov v konaní netrval a jeho vykonanie ďalej nenavrhoval. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd v tejto časti dovolacej argumentácie žalobcu prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nevzhliadol.

15. Dovolateľ ďalej namieta, že v zmysle § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka mu neboli predložené pri podpise poistnej zmluvy všeobecné poistné podmienky a tieto neboli k poistnej zmluve ani pripojené. Podľa žalobcu nepostačuje, že v poistnej zmluve bolo na všeobecné poistné podmienky odkázané. Žalovaný v konaní nepreukázal, že by žalobcovi boli všeobecné poistné podmienky predložené alebo oznámené. Dovolateľ v tejto časti namieta nesprávny výklad ust. § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka a odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Zároveň odvolaciemu súdu vyčíta, že jeho rozhodnutie je nezrozumiteľné, nepreskúmateľné, a teda arbitrárne, pričom dôkazné bremeno oboznámenia s všeobecnými poistnými podmienkami malo byť na žalovanom.

16. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

17. Podľa § 432 ods. 2 C. s. p. dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

18. Žalobca v dovolaní nešpecifikoval v čom vníma nesprávne právne posúdenie veci v súlade s § 432 ods. 2 C. s. p. Zároveň dovolateľ neoznačil ani ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd pri svojom rozhodnutí odkloniť alebo prax odvolacieho súdu, ktorá by nasvedčovala rozdielnemu riešeniu právnej otázky dovolacím súdom, z ktorej by mohlo pre dovolací súd vyplývať nesprávne právne posúdenie veci namietané dovolateľom. Žalobca obsahom svojej dovolacej námietky namieta nepreukázanie pripojenia všeobecných poistných podmienok k poistnej zmluve žalovaným alebo ich oznámenia žalovanému. Uvedená dovolacia námietka svojou podstatou preto nie je námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, ale je námietkou týkajúcou sa skutkového stavu ustáleného vo veci. Odvolací súd k tejto otázke konštatoval, že žalobca uvedenú námietku prvýkrát uviedol až na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 4. júna 2018. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd zároveň poukázal na obsah poistnej zmluvy, ktorý priamo na všeobecné poistné podmienky odkazuje a na obsah žaloby, v ktorej žalobca sám poukazuje na obsah všeobecných poistných podmienok. Odvolací súd mal preto za ustálené, že žalobcovi boli všeobecné poistné podmienky riadne poskytnuté spolu s poistnou zmluvou a bol s nimi riadne oboznámený. Nejde preto v tejto časti zo strany dovolateľa o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o námietku hodnotenia vykonaného dokazovania a otázku bremena tvrdenia. Dovolateľ, aj keď v tejto časti poukazuje na aplikáciu ust. § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka a odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, nevymedzil, v čom podľa neho spočíva nesprávnosť právneho posúdenia veci. Z uvedeného dôvodu je potrebné dovolanie žalobcu uplatnené pre nesprávne právne posúdenie veci odmietnuť podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

19. Dovolateľom vymedzená prípustnosť dovolania v časti nesprávneho právneho posúdenia by zároveň nezodpovedala v súlade s § 421 ods. 1 C. s. p. ani právnej otázke, od ktorej vyriešenia by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, keďže dovolateľom navrhované právne posúdenie (ktoré je podľa názoru

najvyššieho súdu v skutočnosti skutkovou otázkou) nie je možné aplikovať na zistený skutkový stav. Skutočnosť, že dovolateľ v konaní pred súdom prvej inštancie do vyhlásenia dokazovania za skončené netvrdil, že mu všeobecné poistné podmienky neboli oznámené alebo neboli pripojené k poistnej zmluve, má za následok, že skutkový stav ustálený súdom prvej inštancie a následne prevzatý odvolacím súdom vychádzal z predpokladu, že žalobcovi všeobecné poistné podmienky boli riadne oznámené alebo pripojené k poistnej zmluve pri uzatváraní poistnej zmluvy.

20. Dovolaciemu súdu ani nie je zrejmé ako by namietané nesprávne právne posúdenie pripojenia alebo oznámenia všeobecných poistných podmienok prispelo k procesnému úspechu žalobcu v tomto konaní, keďže v takom prípade by sa otvorila otázka platnosti samotnej poistnej zmluvy a v prípade jej neplatnosti by žalobca žalované poistné plnenie ani nemohol získať. Najvyšší súd zároveň poukazuje aj na samotné listinné dôkazy predložené žalobcom do konania spoločne so žalobou, a to konkrétne v súdnom spise na č. l. 36 založené „Poistenie strojov a strojových zariadení“, kde je v časti „Riziká vylúčené z poistenia“ uvedené aj „Poistovňa neposkytuje plnenie ak boli škody alebo chyby zapríčinené: hrubou nedbalosťou...“, teda dôvod, pre ktorý bolo poistné plnenie žalovaným odmietnuté.

21. Vo vzťahu k námietke o nepreskúmateľnosti a nezrozumiteľnosti odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu pri otázke pripojenia alebo oznámenia všeobecných poistných podmienok, najvyšší súd konštatuje, že uvedená dovolacia námietka zodpovedá dôvodu prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., avšak jej obsahové naplnenie v preskúmvanej veci najvyšší súd nezistil. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku zrozumiteľne uviedol, že žalobca nepripojenie alebo neoznámenie všeobecných poistných podmienok namietal prvýkrát až na pojednávaní dňa 4. júna 2018. Zároveň, že z obsahu žaloby, v ktorej žalobca sám poukazoval na znenie všeobecných poistných podmienok, je zrejmé, že s všeobecnými poistnými podmienkami bol oboznámený. Z obsahu zápisnice z predmetného pojednávania pred súdom prvej inštancie dňa 4. júna 2018 navyiac vyplýva, že žalobca uvedenú námietku vzniesol až v záverečnej reči. Uvedená námietka bola následne žalobcom uplatnená aj v odvolaní, v dôsledku čoho na ňu odvolací súd poskytol žalobcovi jasnú a odôvodnenú odpoveď. Najvyšší súd v odpovedi odvolacieho súdu nevzhliadol nelogickosť, nezrozumiteľnosť alebo nedostatočné vysvetlenie myšlienkového postupu odvolacieho súdu, práve naopak, sa žalobcovi dostalo konkrétnej odpovede na ním v odvolaní namietanú skutočnosť. Opäť musí najvyšší súd konštatovať, že dovolateľ skrývajúci za nepreskúmateľnosť a nezrozumiteľnosť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v skutočnosti namieta skutkové zistenia a neprenesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena na žalovaného.

22. Podľa § 442 C. s. p. je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

23. Najvyšší súd nie je sám oprávnený vykonávať dokazovanie, preto je v zmysle citovaného ustanovenia § 442 C. s. p. viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Preto otázka skutkových zistení, ako aj otázka bremena tvrdenia pri posudzovaní skutkového stavu môže byť predmetom dovolacieho konania len výnimočne, pokiaľ je preskúmvanému rozhodnutiu súdu možné pripísať atribút arbitrárnosti, ktorý môže byť naplnený i hodnotením dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (I. ÚS 51/2020) alebo pokiaľ je odôvodnenie rozhodnutia súdu extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012). Arbitrárne rozhodnutie predstavuje zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces, a preto je logická, funkčná a teleologická konzistentnosť hodnotenia dôkazov preskúmateľná aj v dovolacom konaní podľa § 420 písm. f/ C. s. p. (III. ÚS 104/2022).

24. Žalobcovi v civilnom sporovom konaní prináleží primárna povinnosť tvrdiť a svoje tvrdenia preukázať. Až následne sa prenáša bremeno tvrdenia (popretia skutkových tvrdení žalobcu) a dôkazné bremeno na žalovaného. Žalobca počas celého konania prebiehajúceho pred súdom prvej inštancie ani raz netvrdil, že by nebol pri uzatváraní poistnej zmluvy oboznámený s všeobecnými poistnými podmienkami alebo že by neboli pripojené k poistnej zmluve. Prvýkrát uvedené tvrdenie žalobca uplatnil až pri prednesení záverečnej reči po prijatí uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým bolo dokazovanie vyhlásené za skončené. Ako správne uviedol odvolací súd, nenasvedčuje tomu ani obsah samotnej

žaloby, v ktorej sám žalobca poukazoval na ustanovenia všeobecných poistných podmienok, ktoré ako neskôr tvrdil, mu nikdy predložené ani oznámené neboli. Najvyšší súd však dáva za pravdu dovolateľovi v tej časti, že sama skutočnosť, že žalobca označil ustanovenia všeobecných poistných podmienok v žalobe, ešte nie je dôkazom o tom, že by mu boli všeobecné poistné podmienky oznámené pri uzatváraní poistnej zmluvy alebo že by boli pripojené k poistnej zmluve. Uvedené ale ani nie je podstatné pre posúdenie dôvodnosti tejto dovolacej námietky žalobcu, ale podstatným by bolo jedine v prípade, keby žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie skôr než pred vyhlásením dokazovania za skončené tvrdil, že mu všeobecné poistné podmienky nikdy predložené ani oznámené žalovaným neboli.

25. Dovolateľ tvrdí, že skutočnosť, kedy sa rozhodol uplatniť tvrdenie o neoznámení všeobecných poistných podmienok a ich nepripojení k poistnej zmluve, je rozhodnutím procesnej taktiky. Aj v rámci voľby procesnej taktiky je však sporová strana limitovaná procesnými predpismi a musí si byť vedomá rizika, že neskoré uplatnenie prostriedkov procesného útoku alebo obrany pre ňu môže mať negatívne procesné dôsledky. Uvedená požiadavka včasného uplatnenia prostriedkov procesného útoku alebo obrany súvisí i s tým, aby bolo umožnené druhej sporovej strane na tvrdenia protistrany reagovať.

26. Podľa § 164 C. s. p. prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

27. Uvedená zákonná koncentrácia konania upravená v Civilnom sporovom poriadku sa vzťahuje aj na konanie tu posudzované (§ 470 ods. 1 C. s. p. a § 470 ods. 2 C. s. p. a contrario). Žalobca bol preto povinný toto skutkové tvrdenie uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie skončí. Z obsahu súdneho spisu pritom nepochybne vyplýva, že žalobca tak neučinil a toto skutkové tvrdenie uplatnil až vo svojej záverečnej reči. Uvedené skutkové tvrdenie žalobcu bolo následne v odvolacom konaní novotou v zmysle § 366 C. s. p., pričom nejde o žiaden z prípustných prípadov uplatnenia novôt v odvolacom konaní upravených v písm. a/ až d/ ust. § 366 C. s. p. Odvolací súd preto postupoval správne, keď v prvom rade poukázal na oneskorené uplatnenie prostriedku procesného útoku žalobcom a na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie poukázal i na obsah žaloby a poistnej zmluvy.

28. Z uvedených dôvodov dovolací súd nezistil logickú nekonzistentnosť v hodnotení vykonaných dôkazov nižšími súdmi, prípadne skutkové zistenia, ktoré by nemali svoj racionálny a odôvodnený základ vo vykonanom dokazovaní. Dovolateľ v skutočnosti namieta skutkovú okolnosť (nepredloženie a neoznámenie všeobecných poistných podmienok pri uzatváraní poistnej zmluvy), ktorú v konaní pred súdom prvej inštancie netvrdil včas a preto sa ňou inštančne nižšie súdy nemohli zaoberať. Bremeno tvrdenia v tomto prípade jednoznačne spočívalo primárne na žalobcovi. Z uvedených dôvodov najvyšší súd nezistil naplnenie dôvodu prípustnosti dovolania žalobcu v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. ani v tejto časti dovolania žalobcu.

29. Žalobca vo svojom dovolaní ďalej poukázal na dôvody svojho odvolania.

30. Podľa § 433 C. s. p. dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

31. Uvedené citované ustanovenie Civilného sporového poriadku neumožňuje dovolateľovi vymedziť dôvody svojho dovolania poukazom na odvolacie dôvody, ale pokiaľ majú byť námietky dovolateľa predmetom dovolacieho prieskumu, je potrebné ich vymedziť v dovolaní ako dovolacie dôvody v súlade s § 431 nasl. C. s. p. Najvyšší súd sa preto zaoberal len dôvodmi špecifikovanými žalobcom v dovolaní.

32. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže najvyšší súd nezistil naplnenie dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a dovolací dôvod v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci nebol vymedzený v súlade s § 432 C. s. p., najvyšší súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ a f/ C. s. p. odmietol.

33. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd v zmysle § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. Žalovanému ako úspešnej sporovej strane náhradu trov dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že mu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

34. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.